

A **jogszabályok Alaptörvénnyel való összhangjának előzetes és utólagos alkotmányossági vizsgálata** során az Alkotmánybíróság absztrakt normakontrollt végez. A törvények előzetes alkotmánybírósági vizsgálatát a törvény kezdeményezője, a Kormány vagy az Országgyűlés elnöke kezdeményezésére az Országgyűlés kérheti. Szintén indítványozhatja a törvény előzetes alkotmányossági vizsgálatát a köztársasági elnök. A jogszabályok utólagos alkotmányossági vizsgálatát a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede, az alapvető jogok biztosa, a Kúria elnöke és a legfőbb ügyész kezdeményezheti.

Az Alkotmánybíróság a fentiekén kívül vizsgálhatja a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközését, továbbá ellátja a **választásokkal** és az **országos népszavazásokkal** kapcsolatos egyes döntések alkotmányossági felülvizsgálatát.

Ha a bírónak az előtte folyamatban lévő ügy elbírálása során olyan jogszabályt kellene alkalmazni, melynek alaptörvény-ellenességét észleli, **a bíró kezdeményezi az alkotmánybírósági vizsgálatot**. Ha az Alkotmánybíróság ilyen esetben megállapítja a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alkotmányellenességét, azt megsemmisíti, illetve a konkrét ügyben – vagy akár általánosan – kizárhatja annak alkalmazhatóságát.

Az alkotmánybírósági törvény a fentiekén túl **további hatásköröket** is megállapít az Alkotmánybíróság részére.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

- 📍 1015 Budapest, Donáti u. 35-45.
- ✉ 1535 Budapest, Pf. 773.
- @ tajekoztatas@mkab.hu
- 🌐 alkotmanybirosag.hu
- 📺 [/alkotmanybirosag](https://www.facebook.com/alkotmanybirosag)
- ☎ (1) 488 31 00
- 📅 2024. október

Fotók: Szigetváry Zsolt
és Mónus Márton

Az Alkotmánybíróság **az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve**. Feladata a demokratikus jogállam, az alkotmányos rend és az Alaptörvényben biztosított jogok védelme, a jogrendszer belső összhangjának megőrzése, valamint a hatalommegosztás elvének érvényre juttatása.

Az Alkotmánybíróság tizenöt tagból álló testület. Elnökét és tagjait az Országgyűlés választja meg tizenkét évre, a képviselők kétharmadának szavazatával. Alkotmánybíró lehet, aki kiemelkedő tudású elméleti jogász, például egyetemi tanár, vagy legalább húszévi, jogi területen folytatott szakmai, például ügyvédi vagy bírói gyakorlattal rendelkezik.

Az Alkotmánybíróság **1990. január 1-jén kezdte meg működését**; első öt tagját 1989 novemberében választotta meg az Országgyűlés. 1990 júniusát követően tíz, 1994 után 11 tagja volt a testületnek. Az Alkotmánybíróság 2011 szeptembere óta tizenöt tagból áll.

1990 és 2011 között – a korábbi alkotmánybíróági törvény alapján – bárki kezdeményezhette az Alkotmánybíróságnál a jogszabályok utólagos absztrakt alkotmányossági vizsgálatát; a testület e hatáskörében hozta meg legfontosabb döntéseit. Az Alkotmánybíróságnak ebben az időszakban nem volt hatásköre alkotmányjogi panasz alapján bírói ítéletek alkotmányossági vizsgálatára.

A **2012-ben életbe lépett Alaptörvény** nagymértékben megváltoztatta az Alkotmánybíróság hatásköreit és az indítványozási jogosultságra vonatkozó szabályokat.

Az Alkotmánybíróság a döntéseit egyesbíróként, tanácsban vagy a testület teljes ülésén hozza.

Az Alkotmánybíróság **legfontosabb hatáskörei** az alkotmányjogi panasz elbírálása, a jogszabályok Alaptörvénnyel való összhangjának előzetes és utólagos vizsgálata és a bírói kezdeményezésre végzett normakontroll.

Alkotmányjogi panasz benyújtására elsősorban akkor van lehetőség, ha az indítványozónak az Alaptörvényben biztosított alapvető jogát bírói ítéletben sértették meg. Ilyen esetben a panaszt a jogerős bírói döntést követően,

az ügyben közvetlenül érintett személy nyújthatja be. Kivételesen azonban akkor is lehet alkotmányjogi panaszt előterjeszteni, ha az indítványozót a jogszabályi rendelkezésből eredően közvetlenül, bírói döntés nélkül érte alapjogsérelem. Ha az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz alapján megállapítja a bírói döntés vagy a kifogásolt jogszabály alaptörvény-ellenességét, azokat megsemmisíti.